

DSOG *bladet*

Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi

Bestyrelsens klumme 3
Meddelelser fra redaktøren 5
DSOG's bestyrelse 5

Artikler og debat

Fra Historisk Arbejdsgruppe 8
Medicinskhistorisk quiz 10
Selskabets tidligere formænd 10

Annoncering af møder & kurser

Gynækologiske guidelines 2007 12
God urodynamisk praksis 13
Møde i Fødsels Audit gruppen 14
Kursus i basal urogynækologi 15

DFKO

Vikar i gynækologisk speciallægepraksis 15

FYGO

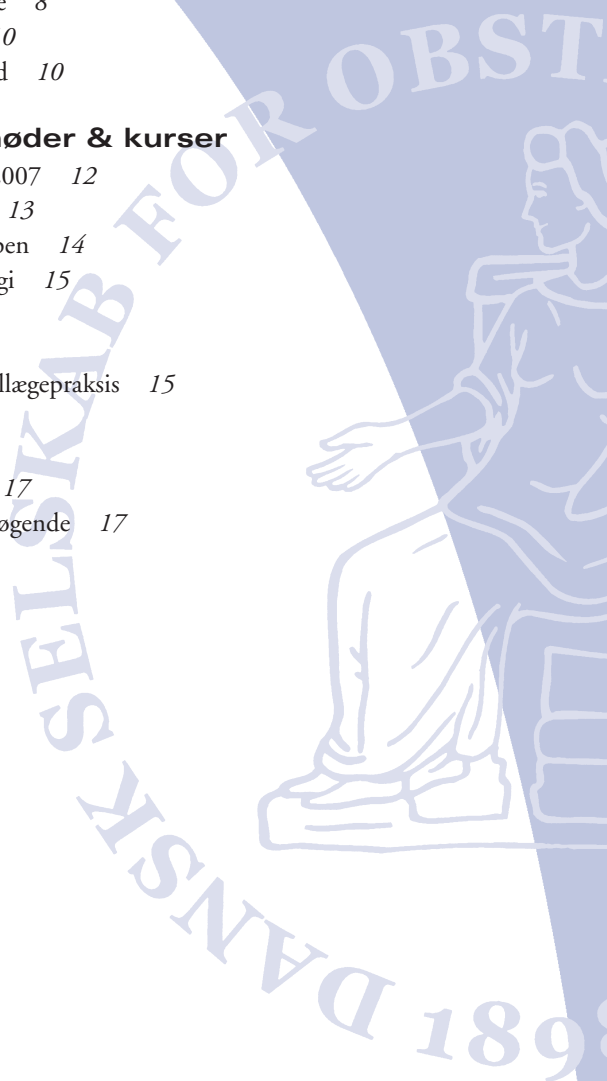
Kære FYGO medlemmer 17
Et tilbud til alle uddannelsessøgende 17

2007

Juni

Nr. 3

Årgang 28

Bestyrelsens klumme

Maj 2007

Solen skinnede til årsmødet på Hindsgavl, men en kold vind gik igennem parken.

William Cliby fra Mayo Clinic i Rochester holdt et tankevækkende oplæg om længere overlevelse hos kvinder med ovariecancer, når man opererede ekstensivt på få centre med stort patientvolumen, erfarne kirurger og intern kvalitetskontrol. Claes Tropé fra Radiumhospitalet, Oslo, redegjorde for lignende erfaringer fra Norge, mens Bent Ottesen, Rigshospitalet, kunne vise, at vi i DK har en katastrofal dårlig overlevelse og fortsat opererer ovariecancer på 50 forskellige afdelinger. Disse operationer centraliseres nu på 5 afdelinger, men sammenlignes antallet af ovaricancer i DK med de internationale tal, burde der centraliseres yderligere. Det bør være patienternes overlevelse og ikke enkelte afdelingers eller personers prestige, som afgør antallet af centre for gynækologisk onkologisk behandling.

Eftermiddagen indledtes med en præsentation af VISGO – vision for gynækologi og obstetrik. Henrik Holt Larsen fra Copenhagen Business School holdt oplæg om visioners betydning i sundhedsvæsenet.

Hvad er en vision?

En beskrivelse af en fremtidig tilstand

- Som afspejler en attraktiv, prioriteret og udvalgt position
- Som er realistisk, men ambitiøs
- Som er unik for os
- Som vanskeligt kan kopieres, eller imiteres af andre
- Som kun kan implementeres, hvis de involverede kan og vil
- Og som tager udgangspunkt i, men ikke nødvendigvis bevarer, vores kultur, værdier og identitet

I bestyrelsen ønsker vi at gøre en forskel og arbejde for de ting, som der lægges op til i VISGO. Vi betragter rapporten som et idéoplæg til nuværende og kommende bestyrelser. Både rapporten og Henrik Holt Larsens foredrag kan ses på hjemmesiden. Kommentarer til VISGO kan mailles til bestyrelsen direkte fra hjemmesiden. Kommentarerne offentliggøres uredigeret på hjemmesiden og i medlemsbladet.

Generalforsamlingen var velbesøgt og bølgerne gik højt. Ikke mindst bestyrelsens oplæg til Folketingets Sundhedsudvalg vedr. abortgrænser blev diskuteret. Bestyrelsen arrangerer medlemsmøde til diskussion af DSOG's holdning til abortgrænser ultimo august/primio september. Generalforsamling betød også farvel til bestyrelsesmedlemmer. Christina Damsted Petersen, Jacob Dinesen og organisatorisk sekretær Thomas Larsen blev udskiftet med ny formand for FYGO, Mathilde Evaldsen, ny repræsentant i DSOG fra FYGO, Kathrine Birch og Berit Jul Mosgaard, som ved bestyrelsens konstituerende møde overtog hvervet som organisatorisk sekretær. Tak til alle for et godt samarbejde og specielt til Thomas, som altid velklædt, i godt humør, med diplomatisk sans og »gåpåmod« har lagt et stort arbejde i bestyrelsen ikke mindst i forbindelse med specialrapporten. Velkommen til de nye medlemmer, vi glæder os til samarbejdet. Under generalforsamlingen uddeltes FYGO's uddannelsespris. Keld Rasmussen fra Herning modtog prisen posthumt. Mathilde Evaldsen og Carsten Byrjalsen mindedes Keld. Referat fra generalforsamlingen kan ses på hjemmesiden og bringes i næste nummer af medlemsbladet.

Om aftenen var der fest og revy. Revyholdet overgik endnu engang sig selv, og ikke mindst nummeret med boybandet var sublimt.

Lørdag formiddag indledtes med foredrag fra kolleger med ny erhvervede akademiske grader. Mette Hornum Bing vandt den af Orga-

non sponserede Karl Brogaard-pris for bedste performance.

De gynækologiske afdelinger fra det tidligere Københavns Amt stod for resten af lørdagens arrangement med et flot program om gynækologi og obstetrik fra en etnisk synsvinkel. Næste år vil Skejby stå for lørdagens program.

Solen skinnede, men vinden var kold, ikke mindst omkring bestyrelsen. Man kan spørge sig selv, om det var derfor, der ikke var større interesse for at stille op og deltage i bestyrelsens arbejde. Man får nu engang større indflydelse ved at deltage i det daglige arbejde end ved at ytre sig på en generalforsamling.

Helle Meinertz
Formand for DSOG

Meddelelser fra redaktøren

Deadlines og udgivelsesdatoer for medlemsbladet i 2007:

Deadline/udgivelsesdato:

13.07/22.08-2007

12.09/10.10-2007

02.11/05.12-2007

Husk at bladet kun kommer 6 gange årligt, og vær opmærksom på forholdet mellem deadline og udgivelsesdato.

Da kalenderen findes opdateret på DSOG's hjemmeside, bliver den ikke længere udgivet i trykt form.

DSOG's hjemmeside: www.dsog.dk

Indlæg sendes på diskette eller via e-mail til

Berit Mosgaard, overlæge, ph.d.
Gynækologisk-obstetriske Afdeling, G115
Herlev Hospital
Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev
bjmosgaard@dadlnet.dk

DSOG er medlemsblad for Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi

Ansvarlig redaktør i henhold til presseloven:
Berit Mosgaard

ISSN: 1601-1627

Design og grafisk produktion:
Lægeforeningens forlag

Tryk: Scanprint a/s, Viby J

DSOG's bestyrelse

Formand

Helle Meinertz, klinikleder, dr.med.
Fertilitetsklinikken, afsnit 455
Gynækologisk-obstetriske Afdeling
Hvidovre Hospital
Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre
Telefon: 24 27 83 92
Privat: Toldbodgade 39, 2., 1253 København K
Telefon: 24 27 83 92
E-mail: helle.meinertz@dadlnet.dk

Næstformand

Morten Lebech, overlæge, sektionsleder
Gynækologisk-obstetriske Afd. G116
Herlev Hospital
Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev
Telefon 44 88 36 71 eller
dectelefon 44 88 40 00 82-627
Privat: Dalgas Boulevard 59, 1, Tv.
2000 Frederiksberg
Telefon: 38 34 26 19
Mobil: 26 36 26 20
E-mail: Morten.Lebech@dadlnet.dk

Organisatorisk sekretær

Berit Mosgaard, overlæge, ph.d.
Gynækologisk-obstetriske Afdeling, G115,
Herlev Hospital
Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev
Telefon: 44 88 36 91 eller
dectelefon 44 88 40 00 82-654
Privat: Ellebuen 10, 2950 Vedbæk
Telefon: 45 66 44 28
Mobil: 61 66 44 28
E-mail: bjmosgaard@dadlnet.dk

Kasserer

Thea Lousen, afdelingslæge, ph.d.
Obstetriske Klinik 4031 JMC, Rigshospitalet
Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Telefon: 35 45 09 08

Privat: Dronningens Tværgade 39, 5.-4
1302 København K
Telefon: 40 52 26 12
E-mail: lousen@dadlnet.dk

Videnskabelig sekretær

Thue Bryndorf, overlæge, dr.med.
Fertilitetsklinikken, afsnit 455
Gynækologisk-obstetriske Afdeling
Hvidovre Hospital
Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre
Telefon: 36 32 36 32
Privat: Granholmen 28, 2840 Holte
Telefon: 45 41 01 02
Mobil: 20 46 11 02
E-mail: thue.bryndorf@dadlnet.dk

Uddannelsessøgende

Kathrine Birch Petersen, reservelæge
Gynækologisk-obstetriske klinik, JMC,
Rigshospitalet
Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Telefon: 35 45 13 21
Privat: Guldborgvej 36, 2. lejl. 7
2000 Frederiksberg
Telefon (mobil): 24 64 54 14
E-mail: d346292@net.uni2.dk

Øvrige medlemmer

Susanne Christau, speciallæge
Frederiksdalsvej 70, 2830 Virum
Telefon: 45 85 20 22, fax 45 83 45 13
Privat: Rønnebærvej 78, 2840 Holte
Telefon: 45 42 33 17
mobil 20 16 55 99
E-Mail: sus.christau@dadlnet.dk

Formand for FYGO

Mathile Evaldsen, reservelæge
Skive Fertilitetsklinik
Resensvej 25, 7800 Skive
Telefon: 89 27 40 98
Privat: Eugen Warmings Vej 33, 8000 Århus C

Telefon: 86 16 39 59
Mobil: 40 13 69 89
Email: mathilde@dadlnet.dk

Formand for DFKO

Speciallæge Jan Pelle
Søndre Stationsvej 31, 4200 Slagelse
Telefon: 58 53 23 10
Lægetlf: 58 53 23 12
Privat: Gedevej 48, 3520 Farum
Telefon: 44 95 67 07
E-mail: pelle@dadlnet.dk

Formand for undervisningsudvalget

Heidi Fosgrau Sharif, afdelinglæge,
Ph.D, Obstetriske Klinik,
afsnit 4031, Rigshospitalet
Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Telefon: 35 45 09 08
Privat: Egemosegaard, Avderødvej 20
2980 Kokkedal
Telefon: 48 28 30 48
E-mail: Heidi_Sharif@Yahoo.dk

Formand for efteruddannelsesudvalget

Anders Atke, overlæge.
Gynækologisk-obstetriske afdeling
Frederiksberg Hospital
Ndr. Fasanvej 57, 2000 Frederiksberg
Telefon: 38 16 34 12
Privat: Syvstjerne Vænge 4 B, 3500 Værløse
Telefon: 49 13 36 93
E-mail: atke@dadlnet.dk

Webmaster

Peter Secher, 1. reservelæge.
Gynækologisk-obstetriske Afdeling,
Ålborg Sygehus Nord
Reberbavn, 9000 Ålborg
Telefon: 99 32 11 11
Privat: Espedalen 31, 8240 Risskov
Telefon: 86 21 10 62
E-mail: secher@dadlnet.dk

Fra Historisk Arbejdsgruppe

Denne gang blev der indsendt tre løsninger af de medicinhistoriske quizzes; de var alle rigtige. Og da der hver gang er tre bogpræmier, har de tre indsendere - Hanne Christensen, Kirsten Pilsgaard og Steffen Sommer - nu fået tilsendt en bog.

Løsning på Quiz nr. 1 i DSOG-bladet nr. 2, 2007

Den læge, der med den største ret kan betegnes som den moderne fødselshjælps fader, er Francois Mauriceau. Han blev født i Paris i 1637, men man ved ikke meget om hans tidlige ungdom ud over, at hans moder havde skoldkopper, da hun var gravid med ham. Og selv var han overbevist om, at han havde haft skoldkopper in utero.

Omkring 1660 stod Mauriceau i lære ved fødeafdelingen på det stadig eksisterende parisiske hospital, Hôtel Dieu. Her havde man gennem århundredet skaffet sig viden om fødsler, og om hvordan komplikationer kan afhjælpes.

Efter uddannelsen på Hôtel Dieu nedsatte Mauriceau sig som praktiserende læge i Paris, hvor han var den første, der havde uddannet sig i fødselshjælp, og som også praktiserede den. Han var en af de første, der advokerede for, at man skulle suturere udrifter i perineum. Han lod kvinderne føde i liggende stilling i stedet for på en fødestol, som det ellers havde været sædvane. Og formentlig er han den første, der beskrev tidlig mobilisation efter fødslen, idet han lod patienterne gå fra fødestuen tilbage til sengen umiddelbart efter fødslen.

I 1668 udgav han bogen *Traité des Maladies de Femmes Grosses et Celles qui sont Accouchées*. Dette værk var baseret på de erfaringer, han havde gjort på baggrund af 700 fødsler. Bogen

blev hurtigt oversat til mange sprog, og i tredje udgave beskrev han den manøvre, der stadig bærer hans navn. Manøvren anvendes ved fødsel af et barn i underkroppspræsentation og udføres ved at placere to fingre i barnets mund, hvorved man kan flektre dets hoved. Med den anden hånd udøver man et træk på skuldrene ved hjælp af et gaffelgreb.

Derved forbedrede han den metode til fødsel af sidstkommande hoved, som allerede var beskrevet af Jacques Guillemeau i begyndelsen af 1600-tallet.

I 1694 udgav han bogen *Aphorismes Touchant La Grossesse*, som var en synopsis af hans tidligere værker, og som blev skrevet med henblik på jordemødre og kirurger. Samtidig medvirkede han til, at Hôtel Dieu blev det bedste uddannelsessted i fødselshjælp og kirurgi.

I sine værker åbenbarede Francois Mauriceau en ikke ubetydelig humor. I et kapitel, hvor han skrev om flerfoldsgraviditeter, beretter han f.eks. om en barnefader, hvis kone fødte firlinger. Da manden blev spurgt, *whether it were true, that he was so good a fellow as to get his wife with child of those four at one bout*, svarede faderen angiveligt, *that he had certainly begot at the same time half a dozen if his foot had not slept*. Den slags små anekdoter findes sjældent i danske lærebøger i obstetrik.

I 1670 forsøgte Hugh Chamberlen (1630-1726) at sælge familiens hemmelighed - fødetangen - videre mod en fyrstelig betaling. Men Mauriceau var skeptisk og ville først se bevis for tangens anvendelighed. Derfor lod han Chamberlen afprøve sit hemmelige instrument på en kvinde med rachitisk bækken; hun havde været i fødsel i en uge, inden Chamberlen blev præsenteret for hende. Opgaven med at forløse kvinden var umulig for Chamberlen. Kvinden døde, og han måtte rejse hjem til London uden at have fået solgt sit instrument. Men med sig hjem havde han Mauriceaus bog, som han

oversatte til engelsk og siden tjente en formue på.

Efterhånden som Mauriceaus ry voksede, var der bud efter ham hele tiden. Det stressede ham og bevirkede, at han til sidst opgav sin blomstrende praksis og slog sig ned på landet, hvor han nåede at nyde sit otium i adskillige år, inden han døde den 17. oktober 1709. Som der står et sted, var Francois Mauriceau *undoubtedly one of the greatest teachers of obstetrics of all times*.

Kilder:

1. Torsten Sørensen. Personen bag navnet - Francois Mauriceau. www.dsog.dk/files/mauriceau.shtm.
2. Thomas. F. Baskett. Eponymes and names in obstetrics and gynaecology. RCOG Press. London 1998
3. Harold Speert. Obstetric & Gynecologic Milestones. The Parthenon Publishing Group. New York og London 2000.

Løsning på Quiz nr. 2 i DSOG-bladet nr. 2, 2007

Den behandling, som Vasili Vasilievich Stroganoff begyndte på i 1897, bestod oprindeligt i åreladning og efterfølgende behandling med morfin og kloral efter et bestemt skema, indtil kvinden blev forløst. Senere tog Stroganoff afstand fra åreladning.

Hans filosofi bag behandlingen var, at man skulle undgå alt, der på nogen måde kunne provokere et krampeanfald. Patienten skulle således anbringes i et roligt, mørkt værelse, hvor der ikke var støj. Dette princip har været gældende helt op i vor tid som en del af behandlingen af gravide kvinder med svær præeklamps.

Stroganoff var ganske vist klar over, at forløsning var en effektiv behandling af eklampsi, men alligevel var han modstander af kejsersnit og af *achouchement forcé*; kun sjældent anvendte han partus provocatus.

Hans behandling af eklampsi bredte sig hurtigt og blev den mest almindelig behandling

af sygdommen i første halvdel af det 20. århundrede. Det betød, at dødeligheden ved eklampsi blev reduceret med en faktor fire til fem. Og det blev betragtet som et kolossalt fremskridt.

Efter at Stroganoff havde publiceret sine iagttagelser og erfaringer, blev man klar over, at eklampsi er en sygdom, der kan undgås ved en omhyggelig prænatal undersøgelse af de patienter, der er i risiko for at udvikle sygdommen. Der sker gennem svangrekontrollen, hvor man måler blodtryk, undersøger urin for protein og vejer patienten for at få et indtryk af omfanget af evt. ødemer. Disse parametre indgår stadig i den moderne svangrekontrol. Men Stroganoffs behandling af eklampsi er nu obsolet.

Vasili Vasilievich Stroganoff blev født i Vi-azma i nærheden af Smolensk i Rusland den 29. december 1857. Han blev læge i 1880 og begyndte snart at interessere sig for obstetrik, og det førte ham til Skt. Petersborg i 1885, hvor han studerede ved det derværende statslige institut for obstetrik og gynækologi.

I 1897 blev han professor i fødselsvidenskab og betragtes som grundlæggeren af den moderne videnskabelige obstetrik i Rusland, hvor han uden tvivl var den mest indflydelsesrige fødselslæge. Udregninger skal have vist, at han i alt underviste 4.000 jordemødre, 10.000 medicinske studenter og 7.000 læger, hvoraf mindst femten senere fik indflydelsesrige stillinger som professorer i obstetrik.

Stroganoff var meget flittig. Han publicerede omkring 150 artikler, hvoraf de fleste handlede om enten bakteriefloraen i de kvindelige genitalier eller om behandlingen af eklampsi. Derudover skrev han flere lærebøger.

Han blev udnævnt til æresmedlem af et utal af medicinske selskaber og fik adskillige priser og hædersbevisninger. Samtidig kæmpede han mod uretfærdighed og var således en af de første læger i verden, der protesterede mod de gru-

somheder, der foregik i Tyskland før 2. verdenskrig. Han døde den 24. september 1938.

Kilder:

1. Torsten Sørensen. Personen bag navnet - Vasili Vasilievich Stroganoff. www.dsog.dk/files/stroganov.shtm
2. Thomas. F. Baskett. Eponymes and names in obstetrics and gynaecology. RCOG Press. London 1998
3. Harold Speert. Obstetric & Gynecologic Milestones. The Parthenon Publishing Group. New York og London 2000.

Medicinhistorisk Quiz

Quiz nr. 1

Han regnes for den intrauterine præventions fader. Noget af det første, han anbragte i uterus i præventionsøjemed, var en ring af flettet natur-silke lagt omkring en sølvtråd.

Hvilken læge? Hvor blev han født, og hvornår og hvor døde han?

Quiz nr. 2

Han var den første, der systematisk anvendte stetoskopet for at studere fosterets hjertelyd. Han var kollega til René Laennec, der var stetoskopets opfinder; han forudså, at man ville være i stand til at bedømme fosterets helbredstilstand ud fra hjertelyden.

Hvilken læge? Hvornår beskrev han sin opdagelse af fostrets hjertelyd? Hvad var det egentlig, han forsøgte at høre med stetoskopet? Hvornår døde han?

Løsninger kan senest to uger efter, at bladet er udkommet, sendes til e-post-adressen: Torsten.Soerensen@fks.regionssyddanmark.dk med angivelse af afsenderens navn og adresse.

Blandt de rigtige besvarelser trækkes lod om tre bogpræmier.

Torsten Sørensen

Selskabets tidligere formænd Ekkert Petersen (1941-1943)

Af Torsten Sørensen

Ekkert Petersen blev født den 11. juli 1887 på Frederiksberg. Faderen var overretssagfører og medlem af Folketinget. I 1912 blev han læge og uddannede sig ved flere sygehuse i Jylland, inden han i oktober 1916 kom til Rigshospitalet.

Efter ansættelser på adskillige københavnske afdelinger, blev han speciallæge i 1919, og i juli 1922 blev han overlæge ved gynækologisk-obstetrisk afdeling i Sønderborg. Afdelingen var dengang placeret i det sygehus, der fra tysk tid var Kreiskrankenhaus, men som efter 1920 blev amtssygehus i Sønderborg. Det var et blandet sygehus med overvejende kirurgiske patienter.

I tolv år ledede Ekkert Petersen dette amtsygehus myndigt og dygtigt og skabte stor respekt om sit arbejde og sin person. Derfor var det naturligt at omdanne amtssygehuset til en ren gynækologisk-obstetrisk afdeling efter Ekkert Petersens ønske; han var meget respekteret, og det var naturligt at gøre, som han foreslog. Hans forslag blev gennemført, da amtssygehuset i 1934 blev en del af Statshospitalet i Sønderborg. Senere, da hospitalerne for sindslidende blev kaldt statshospitaler, fik sygehuset i Sønderborg navneforandring til *Landshospitalet i Sønderborg*.

Ekkert Petersen var stærkt præget af professor Leopold Meyer, som han ofte citerede. Eksempelvis nævner Valdemar Madsen, at en yngre medarbejder, der havde begået en beskednen journalforsømmelse, fik følgende bemærkning med på vejen: *Modermorderen i Horsens Tugthus var en hædersmand sammenlignet med Dem*.

Han satte sit præg på sine medarbejdere, og en ansættelse på hans afdeling blev for nogle vedkommende bestemmende for deres senere

kariere. Med andre blev der skabt livslange venskaber.

Ekkert Petersen hørte sammen med overlæge Poul Kühnel i Odense og Johannes Fabricius-Møller til en gruppe læger, som fik øgenavnet *ovariejægerne*. De behandlede en tilstand, som de kaldte *degeneratio cystica ovariorum*. Der skal være adskillige fertile kvinder, som på den baggrund fik foretaget bilateral oophorectomi.

I øvrigt var Ekkert Petersen meget anset. Han var medlem af utallige nævn og bestyrelser. Han var sekretær for DSOG i perioden 1919 til 1922 og formand for selskabet fra 1941 til 1943. Desuden havde han mange andre tillidposter i tidens løb. Alle møder og aftaler blev nøje overholdt, og hans klare ord dømme gjorde sig altid gældende.

Ekkert Petersen var meget belæst og havde en stor bogsamling. Desuden havde han en særdeles god hukommelse. Som Valdemar Madsen skriver, kunne man *slå* op i ham.

Selv om han havde en stor respekt for den klassiske gynækologi og obstetrik, tog han alligevel nye metoder op. Selv var han meget produktiv, og samtidig formåede han at sætte sine medarbejdere i gang med undersøgelser og opgørelser, som siden blev publicerede *i et sprog, der havde passeret hans renselsesproces*. Der var næppe nogen yngre læge, der forlod hans afdeling uden at være præget af opholdet. Han kunne være kort for hovedet og virke nærmest brysk. Men det dækkede blot over et følsomt sind.

I 1955 trak han sig tilbage fra sin stilling som overlæge ved afdelingen i Sønderborg efter at have stået i spidsen for den gynækologiske-obstetriske service i Sønderjylland gennem 33 år. Efter sit lange fagligt aktive liv tilbragte han et velfortjent otium på Margrethegården i Roskilde sammen med sin hustru. Her førte han ganske vist et tilbagetrukket liv, men han fulgte

alligevel levende med i, hvad der skete i verden omkring ham. Han døde den 3. oktober 1971.

Kilder:

1. Valdemar Madsen. Nekrolog. Ekkert Petersen. 11.VII.1887-3.X.1971. Ugeskrift for læger 1971; 133(45):2253-4
2. Torsten Sørensen. Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi 1898-1998. Træk af selskabets historie. DSOG: København 1998
3. Den danske lægestand 1965-1982. 15. udg. Den alm. danske Lægeforening: København 1982.

MØDER OG KURSER

Gynækologiske guidelines 2007

Hindsgavl 2007 14.-15. september

Årets guideline-møde holdes som vanligt på Hindsgavl Slot, den 14. og 15. september med start fredag kl. 9.00 og afslutning lørdag kl. 14.00.

Tilmelding

Foregår ved mail til Solveig Brixen Larsen (brixen@dadlnet.dk). Husk at angive: Navn samt om og evt. med hvem man vil dele værelse. Samtidig indbetales relevant beløb til DSOG's konto i Lægernes Pensionsbank. Reg. nr. 6771. Kontonr. 6225663. Tilmelding er først gyldig, når beløbet figurerer på DSOG's konto.

Deltagelse i mødet med overnatning:
1.400 kr.

Deltagelse i mødet uden overnatning:
900 kr.

Vi har plads til 100, som alle får plads på Hindsgavl Slot, men som sædvanlig må de fleste dele værelse. Pladserne fordeles efter, hvem der betaler først.

Foreløbigt program

Fredag den 14. september

9.00–9.30 Ankomst, kaffe
9.30–9.35 Velkomst og introduktion

Afrapportering fra arbejdsgrupper 2006–07

09.35–10.50 Komplikationer ved benign hysterektomi:
– infektion
– blødning
– re-operation
Annette Settnes

10.50–11.15 Kaffe
11.15–12.15 Sexologiske problemer i gynækologisk praksis
Pernille Jensen
12.15–13.00 Fertilitetsguidelines:
Orientering og diskussion
Jørgen Falck Larsen
13.00–14.00 Frokost

Afrapportering fra arbejdsgrupper 2006–07

14.00–15.15 Dysplasi:
– indikation for konisation
– kontrol efter konisation
– HPV og atypi Ulla Jeppesen,
Lone Kjeld Petersen, Susan
Lenz, Edith Svare
15.15–15.45 Kaffe
15.45–16.45 Debatindlæg

Fælles løb/svømning/grundbold

19.00 Festmiddag – musik

Lørdag den 17. september

09.00–09.30 Orientering fra styregruppen,
»guidelines-til-guidelines«

Afrapportering fra arbejdsgrupper 2006–07

09.30–10.30 Oophorektomi ved hysterektomi på benign indikation
Lian Ulrich
10.30–11.00 Abortus habitus
Ole Bjarne Christiansen
11.00–11.30 Kaffe

Workshop 2007

11.30–12.30 Håndtering af endagskirurgiske patienter:
– pt.-seleksion
– information
– tromboseprofylakse
– smertebehandling

	Anvendelse af gynækologiske guidelines i klinikken
12.30–13.30	Håndtering af tuboovariel absces Håndtering af endometriomer: – hos kvinder med uhonoreret graviditetsønske – hos kvinder uden aktuelt graviditetsønske
13.30–14.00	Nye arbejdsgrupper og forslag til mødet 2008
14.00–14.30	Sandwich-to-go

God urodynamisk praksis

– basalkursus i urodynamisk undersøgelse af kvinder

Tid

Fredag d. 21. september 2007 kl. 9.00-16.30

Sted

Amtssygehuset i Glostrup, Auditorium A, hovedindgangen, over for caféen

Undervisere

Professor, overlæge, dr.med. Gunnar Lose
Overlæge, ph.d. Lone Mouritsen
Afdelingslæge, ph.d. Søren Brostrøm
Klinisk assistent Niels Klarskov
Kontinenssygeplejerske Berit S. Larsen

Målgruppe

Læger og sygeplejersker, der beskæftiger sig med urodynamiske undersøgelser af kvinder. For deltagere, der ikke selv udfører urodynamiske undersøgelser i deres daglige arbejde, kræves før kursusdeltagelse attest for mindst 1 føldag i et urodynamisk laboratorium, og dette kan ved behov tilbydes hos os på Glostrup.

Formål

Introduktion og træning i god urodynamisk praksis, specielt cystometri og tryk-flow-undersøgelse. Vi vil senere afholde et overbygningskursus i avancerede urodynamiske metoder. Kursusprogrammet er certificeret af *International Continence Society*, og ved deltagelse i både basal- og overbygningskurset, samt indsendelse af logbog med dokumentation for udførte urodynamiske undersøgelser, vil man modtage ICS-certifikat.

Emner

- Den kliniske anvendelighed af urodynamiske undersøgelser
- Metoder, sikkerhed og
- Opstart og procedurer
 - apparatur og utensilier
 - kalibrering og balancering
 - fejlfinding
- Playback og diskussion af cases
 - stressinkontinens
 - overaktiv detrusor
 - obstruktion/underaktiv detrusor
- Hvad er god urodynamisk praksis?

CME

Kurset er godkendt af DSOG's efteruddannelsesudvalg til 9 CME-point.

Deltagergebyr

1.200 kr. inkl. fortæring

Tilmelding

Snarest, og senest 1. august pr. mail til: soren@brostrom.dk

Program**Fredag d 21. September 2007**

- 8.30 Der serveres kaffe, te og morgenbrød
- 9.00- 9.05 Velkomst og praktiske informationer
- 9.00-11.00 Den kliniske anvendelighed af urodynamiske undersøgelser: Normal miktionsfysiologi Noninvasive og invasive undersøgelser af blærefunktion, ICS-standardisering
Cases med:
Normal urodynamisk undersøgelse
Stressinkontinens
Urgeinkontinens
Blandingsinkontinens
- 10.10-10.20 Pause
- 10.20-11.00 Vandladningsfasen: Flow og residualurin
Tryk- flow-undersøgelse
Cases med:
Obstruktion
Underaktiv detrusorfunktion
- 11.00-11.30 Pause
- 11.30-12.30 Gruppearbejde, ½ time med hhv.: Apparaturgennemgang – metoder, kalibrering, sikkerhed
Artefakter og fejlfinding
- 12.30-13.15 Frokost
- 13.15-14.30 Plenum med playback og diskussion af cases
- Stressinkontinens
 - Overaktiv blære
 - Blandingsinkontinens
 - Obstruktion og underaktiv detrusor
- 14.30-15.00 Kaffe
- 15.00-16.00 Plenum med gennemgang af kursisternes cases

- 16.00-16.20 Perspektivering – klinisk anvendelighed og internationale rekommandationer
- 16.20-16.30 Evaluering og ønsker til næste kursus

Møde i Fødsels Audit gruppen**fredag-lørdag den 16.-17. november 2007, Middelfart****Hovedtemaet bliver**

- »Igangsætning«:
- ved vandafgang til terminen
- på eget ønske
- ved overbårenhed
- ved foetus magnus
- frekvenser af hændelser og indgreb i relation til igangsætning
- ballonprojektet
- Herudover
- »Dublin i Danmark – er tiden kommet til ,koncept-fødsler‘, hvor kvinden vælger det koncept for sin fødsel, som hun ønsker?«
- Fødselsforberedelse

Nærmere beskrivelse af indholdet, pris og tilmelding fremsendes senere.

På gruppens vegne
Ole Bredabl Rasmussen,
Overlæge Gyn-obs Afdeling
Regionshospitalet i Randers

Kursus i basal urogynækologi

**Dansk Urogynækologisk Selskab (DUGS)
Foreningen af Yngre Gynækologer og
Obstetrikere (FYGO)**

Tid og sted

14. November 2007, kl. 16.30–21.30,
København (Ørestaden)

14. November 2007, kl. 16.30–21.30, Århus,
Skejby Sygehus

Pris

200 kr.

Sponsorer

Novo Nordisk (København)

Tilmelding og kursusledelse

Jakob Dinesen

E-mail til: jad@dadlnet.dk med angivelse af navn og arbejdssted samt ved indsendelse af kursusgebyr på konto 7970 1085791 (Sydbank). Husk angivelse om deltagelse i Kbh eller Århus.

Kursusplads fås efter registreret indbetaling og efter »først til mølle-princippet«.

Målgruppe

Prækursister og yngre kursister. Evt. yngre urologer.

Deltager

Maks. 30 deltagere.

Point

Tæller 4 timer ved ansøgning til kursusstilling. Undervisere: Susanne Axelsen og Karen-Elise Højberg (Århus); Lars Alling Møller og Søren Brostrøm (København)

Program

- 16.30–16.45 Velkomst, introduktion. Hvad er urogynækologi?
16.45–17.45 Foredrag: Almindelige nedre urinvejslidelser hos kvinder: Inkontinens, overaktiv blære, nykturi, blærebetændelser. Udredning og behandling
17.45–18.30 Cases i plenum, inkontinens m.v.
18.30–19.00 Pause, let anretning.
19.00–20.00 Foredrag: Urogenital prolaps. Udredning og behandling.
20.00–20.45 Cases i plenum, prolaps m.v.
20.45–21.15 Afrunding, løse ender, evaluering.

DFKO

Vikar i gynækologisk speciallægepraksis

Er du speciallæge i gynækologi-obstetrik, og er interesseret i at stå til rådighed som vikar i gynækologisk speciallægepraksis, kan du henvende dig til et af bestyrelsesmedlemmerne i DFKO.

Benyt dig af denne chance for at se hvad gynækologisk speciallægepraksis er for noget.

Kære FYGO medlemmer

Så kom foråret & sommeren ... og med sig bringende en masse udfordringer til den nye FYGO bestyrelse.

DADL/FAYL har meldt principperne ud vedr. omlægningen af den lægelige videreuddannelse efter aktivt at have deltaget i udspillet med Sundhedsstyrelsen. Det er vigtigt at pointere, at reglerne først bliver gældende fra 1. februar 2008: dvs. den afkortede turnus på 12 mdr., samt 4-års-fristen fra start turnus til påbegyndt hoveduddannelse først vil gælde for de nye kandidater fra ovennævnte dato. (se www.laeger.dk for mere info).

FYGO er positivt indstillet over for at afkorte vejen til speciallæge, men vi ser med en vis skepsis på den mulige skævvridning i ansættelserne & tvang i specialevalg, det måtte medføre. FYGO er kommet med et oplæg til ansættelsesudvalget, den såkaldte »Faglige Profil«, som vi ønsker bør indgå i udvælgelsen blandt ansøgerne til de fremtidige hoveduddannelsesforløb. Den tager udgangspunkt i de 7 kriterier, som har været gældende i tidligere ansøgninger (se www.fygo.dk). Samtidig bør ansættelsessamtalen fastholdes & implementeres i hele landet med gennemgående personer mhp. at sikre en ensartet udvælgelse blandt kandidaterne i alle 3 regioner.

Herudover opfordrer FYGO samtlige gyn-obs afdelinger til at ansætte nye folk uden tidl. erfaring i specialet i I-stillingerne for at sikre rekrutteringen til specialet. Til trods for, at vores speciale altid fremhæves som et af de 3 mest eftertragtede, er det vigtigt at fastholde rekrutteringen & promovere specialet over for de yngre læger & ikke mindst stud.med.'erne, navnlig i betragtning af de kommende regler samt den fremtidige mangel på speciallæger.

På DSOG's forårsmøde på Hindsgavl over-

rakte vi FYGO prisen post humt til ovl. Kjeld L. Rasmussen. Vi håber, at gyn-obs afd., Regionshospitalet Herning, vil fortsætte den positive & entusiastiske uddannelse af yngre læger i hans ånd. FYGO afholder et internatmøde i primo juni, hvor næste års kurser samt arbejdsområder planlægges. Til efteråret er der allerede et kursus i Basal kirurgi planlagt i øst samt et Vulva-kursus i både vest & øst. Hold øje med opslag på hjemmesiden.

FYGO ønsker jer alle en god sommer!

På bestyrelsens vegne,

Mathilde Evaldsen

Formand for FYGO

Et tilbud til alle uddannelsessøgende

Oplev hvordan yngre gynækologer/obstetrikere uddannes i Østrig – deltag i det europæiske udvekslingsprogram i november og december 2007.

Læs nedenfor hvordan – og send en ansøgning til FYGO's bestyrelse senest den 17. september.

Hvornår, hvor og hvad?

I uge 48 dvs. den 26. november til den 1. december gennemføres det 17. europæiske udvekslingsprogram for uddannelsessøgende gynækologer. Denne gang foregår det i Østrig. Du vil opholde dig på en gynækologisk afdeling i Østrig i 4 dage. Du forventes herefter at deltage i et efterfølgende møde om europæisk uddannelsesspørgsmål, som afholdes i Wien fra den 30. november til den 1. december.

På mødet deltager tillige øvrige danske repræsentanter i ENTOG/EBCOG-samarbejdet (European Network of Trainees in Obstetrics and Gynaecology/European Board & College Obstetrics and Gynaecology). Programmet for

udvekslingsophold og møde kan studeres på www.entog.org

Hvem?

Der skal udvælges 2 deltagere fra Danmark. I alt vil 60-70 uddannelsessøgende fra hele Europa deltage i arrangementet.

Hvem kan ansøge?

Du skal være under uddannelse til speciallæge i gynækologi og obstetrik og være medlem af FYGO for at komme i betragtning. Alle kan søge – fra yngste introduktionslæge til ældste kursist.

Hvordan finansieres opholdet?

DSOG finansierer rejse og udgifter til ophold i forbindelse med selve ENTOG-mødet.

Ophold i forbindelse med studiebesøget på afdelingerne dækkes af lokale kræfter.

Det forventes, at din afdeling yder tjenestefri med løn. Dine udgifter til opholdet vil være yderst minimale (mad & drikke).

Hvordan ansøges?

Send en ansøgning til FYGO's bestyrelse *senest den 17. september* til nedenstående adresse (meget gerne pr. e-mail). Ansøgningen skal indeholde et kort CV samt motivation for, hvorfor du vil deltage. Efter opholdet forventes det, at deltagerne skriver et kort mødereferat i DSOG bladet. SØG – du kan kun blive en god oplevelse rigere!

Har du spørgsmål til ovenstående, er du velkommen til at kontakte undertegnede.

På bestyrelsens vegne

Jakob Dinesen

Bekkasinvej 5, 8382 Hinnerup

Tlf: 20 25 95 75.

E-mail: jad@dadlnet.dk

Lægeforeningens Forlag
Postboks 93
1003 København K

Returneres ved varig adresseændring

Adressemærkaten er udskrevet
fra Lægeforeningens edb-register.
Adresseændringer m.v. bedes
meddelt til DADL,
Registreringsafdelingen,
Esplanaden 8C,
1263 København K.

